

att inom Civilstatens pensionsinrättning en särskild lifränte-anstalt bildas för alla civila tjenstemän, och att dess förvaltning af pensionsinrättningen bekostas;

att alla, som till civil tjenst befordras, sedan en sådan lifränte-anstalt blifvit inrättad, skola vara förbundne att der årligen insätta ett visst belopp, exempelvis 3 procent af lönen;

att de vid afgång ur Statens tjenst berättigas, jente nuvarande pension från Civilstatens pensionsinrättning, åtnjuta den lifränta, hvartill deras insatser genom ränta, andel i arfsvinst och grundfondens afkastning lemna tillgång;

att, om tjensteman afgår ur tjenst före uppnådda 65 lefnadsår eller inträde i lifränteklassen, han sjelf, eller, om han med döden afgår, hans arfvinge eller rättsinnehafvare må ega utbekomma det insatta kapitalet, utan tillagd ränta.

För den händelse här utvecklade förslag lyckas tillvinna sig afseende, anholder jag,

att Riksdagen behagade hos Kongl. Maj:t göra underdånig framställning om ett sådant ordnande af det civila pensionsväsendet, att, utan Statens betungande, embets- och tjenstemän i stället för pension å allmänna in-dragningsstaten, må beredas tillfälle till en motsvarande lifränta i Civilstatens pensionsinrättning; att de civila stater, som icke ega delaktighet i denna pensionsinrättning, måtte vinna en sådan, samt att nämnda inrättning må undergå ombildning efter de i denna motion anförda grunder, som Riksdagen finner för godt att godkänna.

Joh. Aug. Hazelius.

N:o 7.

Af Herr Carl Oscar Troilius: Om antagande af åtskilliga grundbestämmelser för en författning angående upplag af produkter och varor emot bevis, som uti viss persons eller innehafvarens hand representera eganderätten dertill.

Öfvertygad om behofvet af en lag, med stöd af hvilken man skulle kunna här i landet anlägga magasinér och upplagsplatser, der en producent eller en hand-

lande kunde upplägga en vara och på densamma få ett qvitto eller upplagsbevis af sådan beskaffenhet, att det representerade sjelfva varan, så att denna ej kunde säljas eller pantsättas utan genom ett öfverflyttande af beviset, och ej heller tagas i mät eller beläggas med qvarstad, utan att sådan åtgärd träffade sjelfva beviset, anhåller jag att få fästa Riksdagens uppmärksamhet på detta ämne och vördsamt begära dess medverkan för erhållande af en lagstiftning i nyssberörda syftning.

Fördelen af sådana inrättningar är, dels att affärer underlättas genom sålunda beredd möjlighet att lägga upp en vara på ett ställe inom landet och sända upplagsbeviset till ett annat, eller till och med utomlands, till försäljning, hvarigenom öfverflödiga transporter och utgifter af flera slag kunna undvikas, och dels att man beqvämast kommer i tillfälle att begagna sin vara såsom säkerhet för lån.

Det är visserligen intet, som hindrar en varuegare att äfven under närvarande förhållanden inrätta magasiner, der varor kunna, emot qvitto, mottagas och ej heller att sälja dessa varor mot qvittots öfverlåtande på annan person; men deremot kan för närvarande ett sådant qvitto icke anses såsom ett fullgodt hypotek för ett lån. Vid en inträffande konkurs af varuegaren t. ex. skulle ovilkorligen sjelfva varan gå till massan, oaktadt qvittot kunde vara pantsatt. Vår närvarande lag förutsätter nemligen, med afseende på panträtt till lös egendom, att panten skall finnas i långifvarens förvar, för att medföra förmånsrätt. Detta medför större svårigheter vid belåning af varan. Bankerna, som hufvudsakligen hafva utlåningen om hand, kunna ej hålla egna magasiner; detta ligger alldeles utom deras rörelse. Enskilda personer, som möjligen skulle vilja låna ut sina penningar mot säkerhet i varor, hafva vanligen inga magasinsrum att disponera och, äfven om så vore fallet, skulle öfverlemnandet af sjelfva varan i allmänhet blifva obeqvämt, så väl för långifvaren som för låntagaren samt medföra öfverflödiga transporter m. m.

Af flera orsaker har man varit emot att låta panten kvarblifva i låntagarens förvar. Man har emot de i denna riktning föreslagna stadgandena anmärkt, att en sålunda pantsatt egendom ej lemna tillräcklig säkerhet för långifvaren, emedan samma egendom, churu pantsatt, kunde, utan att långifvaren förmådde hindra det, säljas under hand, hvarigenom denne senare ginge miste om sin panträtt till de sålda varorna; och man har rätteligen ansett, att detta skulle leda till vingel och bedrägerier.

Det sätt, man ofta anlitat, att för tillfället genom ett upprättadt hyreskontrakt öfverflytta dispositionsrätten till varunagasinet på långifvaren, medför äfven stora olägenheter, som lätt kunna inses utan att här behöfva påpekas.

Öfverlemnar man deremot förvaringen af en vara åt en solid person, hvilken ej är intresserad såsom vare sig långifvare eller låntagare och på samma gång är förbjuden att utlemna varan annat än mot återfäende af det qvitto, som blifvit utfärdadt derå, så blifver detta qvitto en god säkerhet för ett lån, och något be-
drägligt förfarande från en låntagares sida uti ofvan antydda hänseende blifver härigenom omöjligt.

Man har i flera länder begagnat sig af denna utväg för att underlätta beläning af varor och derigenom sätta producenten i stånd att begagna den kredit, hvartill hans redan färdiga arbete gör honom berättigad; och, så vidt jag vet, har man ej på något ställe funnit någon olägenhet häraf, hvaremot fördelen varit påtaglig.

Denna fördel måste blifva ännu större för vårt land, hvilket under loppet af flera månader kan vara afstängdt från beqväm förbindelse med andra länder, och der kommunikationerna äfven inom landet äro till en stor del hämmade under samma tid.

Vid upprättandet af nedanstående förslag har den danska lagen af den 23 Februari 1866 tjenat till ledning. Den bestämmer inga villkor för undfäendet af rättigheten att anlägga magasin för ofvannämnda ändamål, utan öfverlemnar åt Kongl. Maj:t att fastställa såväl villkoren för magasins-bolagets sammansättning som reglorna för dess verksamhet. Förslaget förutsätter ett bolag, emedan ifrågasätta magasinrörelsen synes mig böra vara så offentlig som möjligt.

Enahanda lagar i andra länder hafva en något olika form. Den fransyska lagen t. ex. upptager noggrannare bestämmelser angående bolagens verksamhet, hvilka bestämmelser jemväl i sak skilja sig från de reglor, som blifvit fastställda för ett danskt bolag, hvilket redan kommit till stånd på grund af en bolagsordning, hufvudsakligen efter engelskt mönster.

Det är under sådana omständigheter måhända väl tidigt att, innan vi ännu ega någon erfarenhet af hvad som bäst passar för våra förhållanden, genom lag bestämna de särskilda mindre maktpåliggande detaljerna; utan torde åt Kongl. Maj:t böra öfverlemnas att fastställa de speciela villkor och reglor, som må gälla för ifrågasatt bolags sammansättning och verksamhet.

På grund af hvad jag sålunda haft äran anföra, och då det vidare synts mig vara lämpligt att, sedan nedanupptagna hufvudpunkter till den ifrågasatta nya lagen blifvit af Riksdagen pröfvade och, såsom jag vill hoppas, gillade, hos Kongl. Maj:t utverka sjelfva kodifierandet af stadgandena, får jag härmedelst vördsamt föreslå, att Riksdagen

dels måtte, såsom grunder för en författning angående upplag af produkter och varor emot bevis, som uti viss persons eller innehafvarens hand representera eganderätten till samma produkter eller varor, för sin del antaga och godkänna följande bestämmelser, nemligen:

att bolag, bildadt för upplåtande af magasin eller andra upplagsplatser till allmänt bruk, må, efter erhållet särskildt bemyndigande af Kongl. Maj:t, vara berättigadt att till förvaring emottaga varor med den verkan, att, under det varorna äro i bolagets vård, eganderätten till dem icke annorledes än genom öfverlåtelse och aflennande af bolagets öfver varornas emottagande utfärdade bevis, öfvergår från en person till en annan; dervid beviset jemväl må kunna på innehafvaren öfverlätas;

- att pantsättning af sålunda upplagda varor må med laglig verkan ega rum genom blotta upplags-bevisets öfverlemnande till panttagaren;
- att endast upplags-beviset, men icke de upplagda varorna, må utgöra föremål för utmätning eller annan exekutiv åtgärd;
- att upplags-beviset skall innehålla upplysning om de upplagda varornas märken, art, stycketal, mått, mål eller vikt samt uppgifna värde; äfvensom om uppläggarens namn, yrke och bostad;
- att å beviset dessutom skola finnas uppsatta de rättigheter, som enligt den nya lagen komme att medfölja bevisets innehavande;
- att upplagda varor ej få af bolaget utlemnas utan mot återfående af upplags-beviset, vid påföljd att, om annorlunda sker, bolaget skall, så framt ej upplags-beviset blifvit i vederbörlig ordning dödadt, ersätta dess innehafvare all skada;
- att deremot bolaget ej må vara skyldigt att varorna aflemna, innan bolaget erhållit full godtgörelse för magasinshyra, transport- och uppläggnings-kostnader samt andra af bolaget för varornas vård och förvaring hafda utgifter;
- att bolagets och varuegarens ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i öfrigt må bestämmas genom de af Kongl. Maj:t för bolaget fastställda reglor;
- att, om upplagda varor äro assurerade, upplags-bevisets innehafvare må vid inträffande olyckor hafva samma rätt till assurans-beloppet, som förut till varorna sjelfva;
- att, derest fem år förflutit från en varas uppläggande, utan att vederbörande anmält sig till densammas utbekommande, bolaget må genom kungörelser, som tre gånger, minst en månad emellan hvarje gång, införas i Post- och inrikes tidningar, efterlysa innehafvaren af upplags-beviset; hvarefter, i fall denne icke inom tre månader, räknade från sista kungörelsen, anmäler sig, eganderätten till den upplagda varan må öfvergå på bolaget;
- att likväl, för att bolaget må komma i åtnjutande af en sådan fördel, underrättelse om ifrågavarande bestämmelse skall finnas å upplags-beviset antecknad;
- att, om upplags-beviset förkommer, i anledning deraf må kunna förfaras i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad angående vaxel för dylikt fall är stadgad; samt
- att jemväl nederlagsgods må med enahanda verkan, som här ofvan i afscende på varor i allmänhet finnes stadgad, kunna af bolaget till förvaring emottagas, hvarvid tullstadgan i tillämpliga delar äfvensom de särskilda föreskrifter, som Kongl. Maj:t må i detta hänseende pröfva nödiga, skola lända till efterrättelse;

dels ville uti underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbeta en lag i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ofvan anförda grunder, och derom till nästkommande Riksdag aflåta nådig proposition.

Om remiss till Lag-utskottet får jag vördsamt anhålla.

C. O. Troilius.